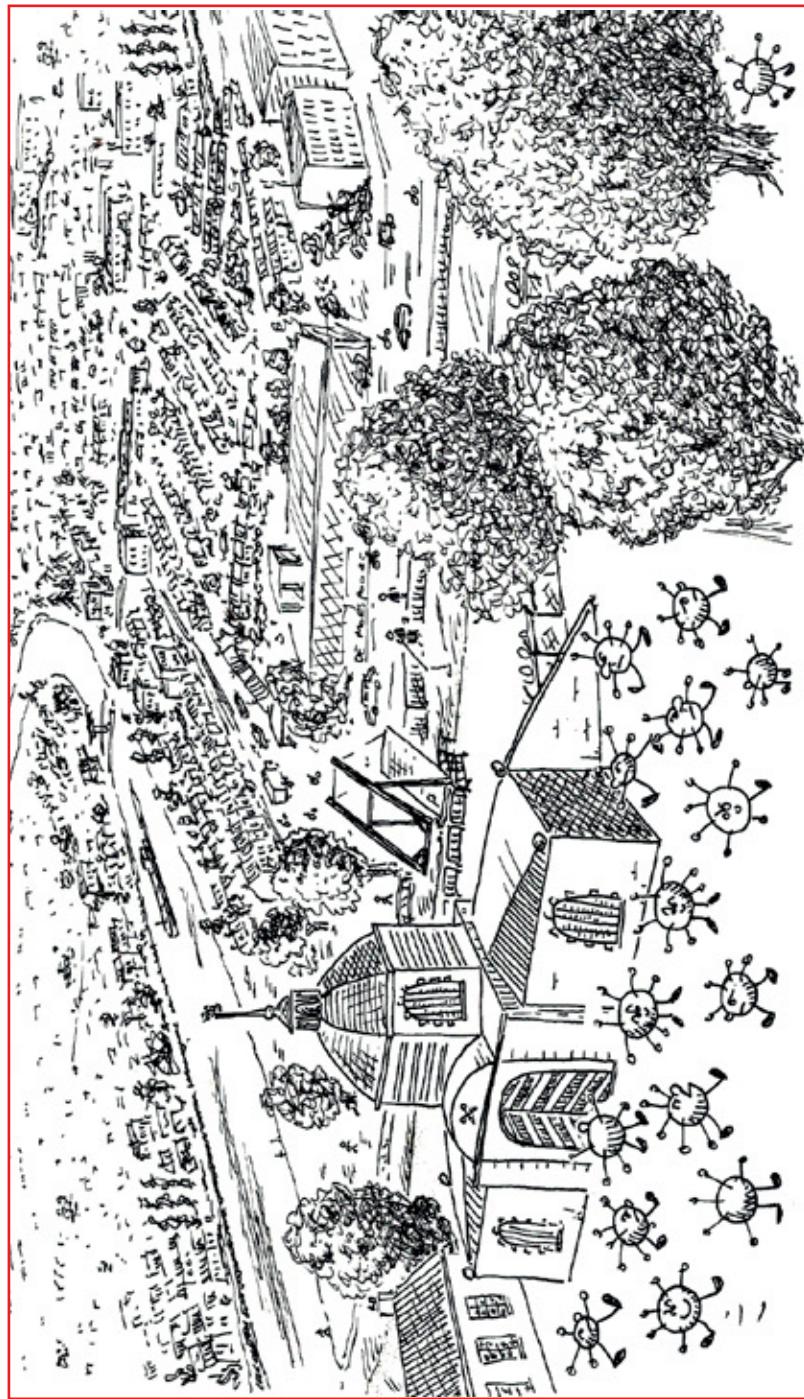

MÖRSE TEKEN.S

Juni 2020

WIJKMAGAZINE VOOR DE HELE MORS LEIDEN

Jaargang 7 nr. 2

• • • •

Dieren van de Mors Sjakie de fietspadkreeft

Daar staat hij met zijn rode lichaam en verspert je de weg. Dreigend wuift hij met zijn knobbelige scharen: "zal ik je even knijpen?" De Rode Amerikaanse Rivierkreeft – Sjakie voor ingewinden – is een steeds vaker gezien wandelaar op oevers en fietspaden.

Hoogzwangere rode Amerikaanse rivierkreeft, 15 september 2019

Waar komt deze rode raker vandaan? Of beter gezegd: waar gaat hij heen? De Amerikaanse rivierkreeften zijn als larf via ballastwater opgezogen in overzeese wateren en weer geloosd in de Noordzee. Nog redelijk ongehinderd door natuurlijke vijanden zwemmen ze stroomopwaarts en koloniseren zo heel Europa. Onderweg naar

volwassenheid vervullen ze tientallen keren, om uiteindelijk zo'n 12 centimeter groot te worden – antennes en klauwen niet meegeteld.

De stadswaterbewoners gaan in het najaar trippelend over de bodem én over de weg op pad, omdat het volgens hun biologische klok tijd wordt om hun leefgebied uit te breiden. De term invasieve exoot is hier gepast: deze soort weet zich prima te handhaven in zijn nieuwe leefomgeving en richt vervolgens veel schade aan. Deze tienpotigen zijn niet alleen schadelijk door hun allesverslindende vraatlust, ze graven ook nog eens diepe gangen in oevers en vertroebelen het water. Hun graafwerk in de sloot van de Sijthoff- en Van Ravelingenstraat was zó effectief, dat de beschoeiing vervangen moest worden. Nu zijn de gravers meer out in the open en worden hopelijk gepakt door aalscholvers. Een groeiend aantal inheemse (van oorsprong Nederlandse) viseters maakt langzamerhand kennis

Er is zelfs een onbevestigde waarneming van een Leidse schildpad met een kreeft.
De vissoorten die ik snorkelend met de Beestenben-de langs de Van Ravelingenstraat zag, zijn baars, blankvoorn, brasem, ruisvoorn en snoek. Een Mors-bewoner vertelde me dat hij daar ook eens een karper heeft gespot.

met dit lekkere hapje.
Er zijn steeds meer koks die de talrijke (gratis!) exotische kreeften afnemen van beroepsvisserij. Ook zijn er lokale bewoners die ze op de buurt-barbecue leggen. Als we de natuurlijke vijanden helpen kennis te maken met deze nieuwe voedselbron, zou er op termijn wel eens een beter evenwicht kunnen komen onder het oppervlak. Er zijn al waarnemingen gedaan van watervogels die de tienpotigen 'ontklaauwen' en het garnaal-achtige lijf met smaak oppeuzelen, zoals reiger, meerkoet, fuut, meeuw en kauw.

Als ik deze zomer weer langskom in jullie wijk, plaats ik beeldmateriaal op jullie pagina: onderwaterleiden.nl/wijken/bockhorst. Om zelf te oefenen op het herkennen van vissen (zie kader) is er een quizpagina en kleurplaat.
Of er schildpadden in de Lage en Hoge Mors zitten, kunnen jullie me wellicht vertellen. Zie je ze zonnend op een vaste plek, zoals een oude boomstronk?
Meld je waarneming vooral op [info@onderwaterleiden.nl](mailto:info@onderwaterlein-den.nl).

Zelf een kreeft spotten?

Zie de tips op zakgids.nl om met een sterke zaklamp veilig langs de oevers op pad te gaan. Ruim een half uur na zonsondergang komen ze uit hun schuilplaats en kun je ze zaklampvissend over de bodem zien wandelen.

Samen denken in mogelijkheden.
Veilig en met aandacht.

Aaf Verkade
Adviseur stadsgrachten (tekst en foto's) zie www.onderwaterleiden.nl